

Senki többet...

A Virág Judit és a Kieselbach Galéria tavaszi árverése

HATVANI MÁRK

A Virág Judit Galéria a szokásoknak megfelelően a Kongresszusi Központban rendezte tavaszi aukcióját május 15-én. A színvonalas katalógusban 223 darab festményt és Zsolnay-kerámiát kínáltak. Az árverésen a klasszikus, akadémista, plein air festészettől az aktivistáig, expresszív törekvéseken át a két világháború közötti Gresham világáig minden megtalálható volt. Hiányérzetünket talán a 45 utáni alkotók gyengébb képviselője, a kortárs művészek elenyésző jelenléte indukálja. A tétel sor több mint ötödét (egyben a bevétel ötödét is), szám szerint 47 darabot Czóbel, Kádár, Márffy, Mednyánszky és Vaszary munkái tették ki. Mednyánszky festményeiből 14 darabot egyszerre kínálni soknak tűnik, de a piac intenzív érdeklődését igazolta, hogy, szinte kivétel nélkül mind elkelt. Különösképp remekelt a *Vízpart alkonyatkor* címet viselő darab – indító árát 5 millióval túllépve, 11 millióért ütötték le. Márffy Ödön képei közül ki kell emelni az 1928-as intim hangulatú

GULÁCSY LAJOS:

Cogito ergo sum (A falu bolondja), 1903, olaj, vászon, 74x54,5 cm, jelezve balra lent: Gulácsy, jelezve jobbra lent a kereten: Cogito ergo sum Descartes

leütési ár: 85 000 000 Ft

sajátos illanó légiességet, kiváló impresszionista látásmódot mutat) becsértéküket elérve, sőt a fölé emelkedve, az előbbi 5 millióról 16 millióért, míg az utóbbi 10 millióról 19 millióért került leütésre.

Már megszokott, hogy Munkácsy vázlataiért jó pénzt fizetnek a gyűjtők. A két különböző tanulmány, a *Krisztus Pilátus előtt* című képhez készült vázlatok árai megháromszorozódtak az 1,1 milliós és 1,4 milliós leütéseikkel. Szintén nagyot ugrott (200 ezerről 850 ezerre) Ország Lili kis olaj papírképe, ami a Nemzeti Galériában nemrég zárt életmű-kiállítás utáni érdeklődésnek is betudható (másik két jelentősebb munkája már alapárú körül mozgott).

A főművek tekintetében várható volt, hogy Hincz Gyula 30-as évekbeli nagy méretű konstruktív, szürrealista *Csendélete* hosszú lappangás után becsértéke felett, megháromszorozva induló árát, 8,5 millióért váltson tulajdonost. *Szinyei Merse Pál* éppen száz éve készített *Szép idő (Derűs idő a Balatonon)* című festményét (a nyári időszakban a háború miatt a Felvidékről Fonyódra „kényszerült” főiskolai tanár szín pompás színvilágú naturalista remekét) a piac 44 millióra árazta. Az árverés csúcscarabja, mind kvalitás, mind eladás szempontjából, Gulácsy Lajos *Séta a régi olasz városban* című olajfestménye volt. 30 millió forintból indult a licitálás, majd több ajánlat után végül 60 millió forintért cserélt gazdát a kép (amely egykor Bedő Rudolf – a 20. századi műgyűjtés egyik legfontosabb alakja – tulajdonában volt).

HINCZ GYULA:

Csendélet, 1930 körül, tempera, fa, 70,5x100,5 cm, jelezve jobbra lent: hincz

Éjjelt, amely hosszú lappangás után került elő, ezzel magában hordozta, hogy remekelhet: 8,5 milliós kezdésről 14 millióig kúszott fel az ára.

Nem meglepő, hogy Vaszary János festményei közül csak egy nem váltott tulajdonost – kvalitása, jól felépített életműve, közismerten emelkedő árai vele jó eséllyel valószínűsítenek sikeres aukciót. Az 1906-os *Kávéházi terasz Siófokon* és az 1930-as évekbeli több kompozícióban ismert *Kislány a réten* című képek (mindkettő

A kikiáltási árának több mint kétszereséért, 25 millió forintért cserélt gazdát Nemes Lampérth József *Híd a Szajján* című 1920-as tusképe, amelyet a Galéria Budapest – Berlin nagyszabású kiállításán is megtekinthettünk. Említést érdemel, hogy a mű az utolsó, egyben összefoglaló darabja a művész párizsi hidakat ábrázoló ciklusának. Ellenben csalódást keltő, hogy kikiáltási áron, 24 millió forintért talált új gazdára az árverés egyik fauve-os remekműve, Tihanyi Lajos 1909-es *Nagybányai táj* című festménye, és senkit sem érdekelt Derkovits Gyula *Otthon II.* című feszített kompozíciója.

A 19. századi festmények jó áron való értékesíthetősége egyre problémásabb. Most viszont Lotz Károly *A Tavasz allegóriája* című munkáját szép licitharc után, 8 millióról egészen 14 millióig tornázták fel gyűjtői; valamint Skuteczky Döme *Baumgarten Reginát* ábrázoló munkája is becsértékének sávjában, 5 millióért talált új vásárlóra.

A Zsolnay-kerámiák közül egy kivételével mind a 16 darab elkel, többnyire a becsértékük magasságában, ami a töretlen érdeklődést mutatja gyűjtésük terén. A legértékesebb darab ezek közül az 1909-ben Sikorski Júlia tervezte, nagy levelű virágokkal díszített váza volt, amelyet a 3 milliós kezdő árról 6,5 millió forintra értékeltek. Az aukció sikerességét mutatja a 617 millió forintos leütési eredmény, annak ellenére, hogy meglepően sok volt az alapáron gazdát cserélt alkotás.

Másfél héttel később a *Kieselbach Galéria* a Duna-parti Mariott Hotelben várta az érdeklődőket. A viszonylag kevés klasszikus mellett az aukciós anyag gerincét a sokak által keresett nagybányai, modernista és expreszionista alkotók adták. A 228 tétel erősségét mutatja, hogy 10 millió forint felett 19 tétel kelt el. Íme néhány példa: Koszta *Virágcsendéletét* 8,5 millióról 12 millióra ütötték le, Boromisza Tibor *Piros muskátlis csendélete* 16 millióról 24 millióra

végzett. Figyelemre méltó Ziffer két remeke: a *Kilátás a nagybányai műteremből* a kikiáltási ár több mint duplájáért, 15 millióért váltott új tulajdonost, az ismeretlenség homályából, egy párizsi magánlakásból előbújó 1911-es fauve-mű, a *Lovaskocsik a Szajna-parton* pedig 10 millióval lépte túl a 26 milliós kezdő árát, ami kissé szerénynek mondható. Ezen az árverésen is beigazolódtott, hogy a kínálat 10 százalékát kitevő (22 tétel) Rippl-Rónai József- és Scheiber

Hugó-darabok továbbra is jó és biztos választást jelentenek a gyűjtők számára. Rippl-Rónai 1905-ös *Műtermi csendélet vörös drapériával* című, izzó színű, koloritgazdag, az „egyszerre-festés” technikáját bravúrosan alkalmazó kép 8,5 millióról 13 millióig tornáztta fel magát.

A tavaszi aukció sztárja viszont itt is Gulácsy lett. Az este legmagasabb, 85 milliós árát produkálta kemény licitharc után a *Cogito ergo sum (A falu bolondja)* című jelmezes önarckép, amely egykoron Füst Milán tulajdonában volt. A két aukciósház közötti érdekes párhuzam most, hogy a második legmagasabb áron elkel alkotás szintén egy Szinyei Merse Pál-kép, *A Vezúv kitörése*. A romantikus, klasszicista tájképfestészet kiváló darabját 38 milliós indítás után 44 millióért ütötték le. A nagygéyűk sora folytatódott, ha csak Schönberger Armand *Nagybányai táj a Keresztheggyel* című, 1909 körül készült festményére gondolunk, amely kiemelkedő és ritka fauve-darabja az életműnek. Nem véletlen, hogy 18 milliós kezdő ára után 42 millióért válthatott tulajdonost. Nem minden árverésen látni az idő előtt elhunyt Bohacsek Edétől munkát. Az itteni, avantgárd megfogalmazású Rákosligei táj azért is különleges, mert vászonra készült, amely szintén 42 millióért lelt új gazdára. A gyűjtők fokozott érdeklődését bizonyította, hogy Barcsay *Erdei út* című korai, rendkívül izzó, vibráló alkotásánál, amely 18 millióról végül is 32

millió leütésig kúszott fel a teremben. Kis csalódottságunkat az okozhatta, hogy mind Iványi Grünwald Béla *Fürdőző nők* című munkája (amely eddig lappangott), mind Pór Bertalan *Vágyódás tiszta szerelemre*, valamint Tihanyi Lajos *Tájképe* nem, vagy csak alig emelkedett az indító ár fölé, pedig mindhárom kiváló remekmű. A megmérettetések sorában érdekes színfolt volt az Európai Iskola hatását magán viselő Bojár Iván két absztrakt kompozíciója, amelyek 120 ezres kikiáltási áruk három-négyszereséért váltottak tulajdonost. Meglepő volt, hogy a salgótarjáni „cigánytelepi remete”, Balázs János 1972-es *Élmény* című munkájáért a licit végén a 2,6 millió forintos induló ár helyett 7 millió forintot fizettek hódolói.

BOHACSEK EDE:
Rákosligei táj, 1912,
olaj, vászon, 49x69 cm,
jelvezve balra lent: Bohacsek 912
leütési ár: 42 000 000 Ft

Zsolnay-váza, nagy levelű
virágokkal, 1909,
fazonszám: 8191,
magasság: 29,5 cm,
porcelánfajansz,
jelzés: domború körpecsét